

Gå til forside: [Klik HER](#)

Pawpaw *Asima triloba* -

I Danmark kender stort set ingen en pawpaw-frugt. Selv for de rejselystne er pawpaw ukendt. Det skyldes, at pawpawen helst skal spises helt frisk fra træet, og har en så ringe holdbarhed, at forretningerne finder den uegnet til forhandling. Desuagtet er pawpaw en usædvanlig lækker frugt, som har et frugtkød, der både ligner og smager som en banan dog med et streif af abrikos og mango – altså en meget eksotisk frugt. Den stammer fra Nordamerika og kan med nogen beskyttelse gro i Danmark. Selv om frugten af udseende ligner en Papaya (*Carica papaya*) og som i øvrigt også ofte benævnes en pawpaw, må den ikke forveksles – hverken hvad angår smag, vækst eller leveforhold, idet *Asima triloba* lever i den tempererede zone, men *Carica papaya* er en tropisk plante.

Pawpaw frugterne er mellem 8 og 12 cm.

<http://www.flowerpicturegallery.com/>

Et pawpaw træ er både flot og eksotisk med sine store blade.

Gengivet med venlig tilladelse af Brandan Jones og Steve Foltz, Lakeside Park, Kentucky, USA.

<http://www.plantplaces.com/>

Som så mange andre eksotiske træer er et pawpawtræ meget smukt. Det er løvfældende og bliver normalt ca. 3 meter højt og har – helt op til 25 cm - store mørkegrønne blade. Det kan klare sig helt ned til en hårdførhedszone 5; men det foretrækker varme somre. Dets naturlige voksested er det østlige USA i det tempererede bælte. Her vokser det i lyse omgivelser i skovbevoksninger tæt på vandløb og i områder, som får 80 - 100 mm regn om året. Selv om det har et eksotisk udseende, hører det altså ikke hjemme i hverken det subtropiske eller det tropiske bælte.

Alene udseendet kan få tænderne til at løbe i vand.

Pasning

Pawpawtræer er brede i bunden og smallere i toppen. Men de kan også tage form af en busk. Selv om træet gror i den tempererede zone, vil det gerne gro i lune omgivelser, hvor der er læ. På træets naturlige voksesteder, står det i let skygge; men på vores breddegrader bør det stå i fuld sol, for at det kan få den fornødne varme. Herved bliver træet knapt så højt, får ofte en lidt buskagtig facon og bliver mere produktiv. For at træet kan sætte frugt skal følgende tre betingelser være opfyldt:

1. det skal årligt udsættes for 400 "chilled hours", dvs. 400 timer, hvor temperaturen skal ligge mellem 0 og 7 °C.
2. der skal være mindst 160 frostfri dage,
3. det har behov for 80 mm nedbør, det meste i løbet af foråret og sommeren.

Det fleste steder her i landet skulle det ikke være noget problem, og der kan evt. suppleres med lidt ekstra vand.

Jorden skal være let sur, dybt muldet og være rig på næringsstoffer. Fra tid til anden skal der tilføres gødning, gerne en sur gødning for at holde pH-værdien nede (jordens pH bør ligge på et sted mellem 5,5 og 7), og gerne en lidt kaliholdig gødning. Jorden skal være vel drænet men konstant være fugtig, især er det vigtigt, hvis træet står i fuld sol. For at efterligne det naturlige voksested skal der jævnlige tilføres kompost oven på jorden ligesom jorden skal holdes fugtig med hyppig vanding i tørre perioder. Træet har en lang pælerod og et meget sårbart rodnet og derfor tåler planten ikke omplantning.

Træet gror ikke så hurtigt og da især ikke, mens det er ungt. Normalt er det ikke nødvendigt at forme træet, men beskadigede, visne og uhensigtsmæssigt placerede grene bør man naturligvis fjerne. Ligeledes bør træets mange rodskud fjernes hvert år.

Bestøvning.

Træet får meget specielle 4 - 5 cm store smukke mørklilla blomster af april, lige før de første blade begynder at udvikle sig. Blomsterne er han- og hunkøn, men de kan ikke bestøve sig selv, så derfor er det nødvendigt at have mindst to genetisk forskellige træer, hvis man ønsker frugt.

Bestøvningen er dog lidt problematisk, fordi hunblomstens støvfang modner før hanblomstens pollen og er ikke længere modtagelig for pollen, når den spredes. Herved forhindrer blomsten sig i at bestøve sig selv for i stedet at blive bestøvet af en fremmed blomst. Bier og andre insekter ikke særligt gode som bestøvere.

Hvis man ønsker frugt, er det nødvendigt selv at udføre bestøvningen ved at overføre frisk pollen fra støvbærerne på en klon til det modne støvfang på en anden klon. Pollen er moden, når den lille bold på støvbærer bliver brun, løs og smuldrende, og pollen-støvet bliver gult på penslens hår. Støvfanget er modent, når spidserne på støvvejene er grønne og skinnende og bolden på støvbærerne stadig er hård og grøn.

Blomsten på en pawpaw.

Høst.

Frugten er moden om efteråret, når den falder ned fra træet. Det er tidspunktet for selv forsigtigt at plukke frugterne, efterhånden som de modner. Farven skifter fra grøn til brun (som en overmoden banan). Men holdbarheden er kort, og er ved stuetemperatur kun nogle få dage - i køleskab måske en uge. Når den først er moden, bliver den sort ved den mindste berøring og får et uappetitligt udseende. Frøene skal man undlade at spise, fordi de er giftige.

Den modne frugt vejer op til 0,5 kg, er blød, har en tynd hud og har en kraftig duft. Under modningen af frugterne kommer der undertiden nogle mørke pletter, som dog ikke påvirker smagen eller kvaliteten. Frugten er rig på mineraler og vitaminer og indeholde meget flere proteiner end alle andre frugter.

Frøene er op til 2 cm store.

Formering.

Frøformerig. De er ikke vanskeligt at lave frøformerede planter, hvis man overholder følgende:

1. Frøene må aldrig fryse eller tørre ud. Er frøene tørre i blot 3 dage ved stuetemperatur, vil op til 80 % af frøene miste deres spireevne.
2. For at kunne spire kræver de en kold stratificeringsperiode på 3 - måneder ved en temperatur på mellem 0 og 4 °C. Benyttes et køleskab til formålet kan de rengjorte frø passende lægges i en plastpose sammen med noget fugtig (ikke våd) spagnum og lidt svampe- og bakteriedræbende middel.
3. Efter stratificeringen sås frøene i en dybde på 2,5 cm i en beholder, som er fyldt med en så- og plantejord med pH 5,5 – 7 blandet sammen med 25 % Vermiculite. Af hensyn den komme plantes lange pælerod skal beholderens dybde være 35 – 45 cm. I det der tages hensyn til, at ikke alle frø vil spire, lægges der to frø i hver beholder, og når planterne gror, fjernes den svageste. Fordi både pæleroden og de øvrige rødder er meget sårbare, skal planten blive i beholderen indtil udplantningen på blivestedet,
4. Ved en optimal temperatur på 24 - 29 °C begynder frøene at spire efter 2 – 3 uger, og de første spirer dukker op af jorden i løbet af ca. 2 måneder (men man kan risikere helt op til 18 måneders spiretid). Da lyset ikke har indflydelse på spiringen, er der intet til hinder for at lade spiringen foregå i mørke de første 6 uger.
5. Nu sættes planterne ud, hvor der både er lyst og varmt. Men planterne må ikke få sollys det første år. Sættes planterne i et drivhus, skal
6. der skygges for dem. Da der er risiko for, at glemme at vande planterne, vil det være klogt at etablere et drypvandingssystem.
7. Sommeren igennem bør beholderne stå oven på jorden, så den får mest mulig varme. Men om vinteren bør potten graves ned i jorden, så frosten ikke bliver for hård ved rødderne.
8. De første to år vokser planten langsomt, fordi den især udvikler sit rodsystem; men efter endnu et år i drivhuset, har planten formentlig en størrelse, hvor den er egnet til udplantning på blivestedet.
9. Ved udplantningen, der sker om foråret, skal man være meget omhyggelig med ikke at ødelægge de sarte rødder. Det kan bedst gøre ved at skære beholderen op frem for at forsøge på at trække planten ud af beholderens åbning i toppen. Selv ved en opskæring kan jorden nemt knække over på midten. (Saml evt. to brædder i en vinkel, som passer til jorden og brug det som værktøj under plantningen). Det er ikke godt at udplante, mens planten er i vinterdvale, for i denne tilstand er planten ikke i stand til at hele de eventuelle sår, som en udplantning kan medføre. Udplantningen om foråret skal derfor ske så sent, at planten lige har fået blade.
10. På grund af pawpaw træets lange pælerod skal plantehullet være meget dybt. 1 meter er ikke for dybt. Lav en god blanding af ubehandlet sur spagnum og godt omsat kompost tilsat lidt sand og havejord. Hæld blandingen i hullet og trød det lidt sammen. Fortsæt med at fylde op til kanten. Blandingen giver gode muligheder for at fastholde på vandet og afgive det til planten efter dens behov.

Professionel fremstilling af pawpaw-planter.
Bemærk her den lange "urtepotte".

11. Når jorden falder sammen og synker, efterfyldes med kompost, og får herved de livsbetingelser, som den har levet under i naturen. Vær varsom med at lade planten stå i sollys. Får de for meget lys –især uv-lys- ses skaderne som solbrændte brune blade. I de nye omgivelser har planten endnu ikke udbygget sit rodsystem tilstrækkeligt, så vær meget opmærksom på, at den ikke på noget tidspunkt kommer til at mangle vand.
12. Af hensyn til den tidligere omtalte bestøvning bør der altid plantes mindst to træer med en indbyrdes afstand på mindst 2,5 meter, så der er plads til, at de kan brede sig.
13. Den første vinter på blivestedet kan være kritisk for planterne. Byg derfor et lille hytte af fiberdug, som går helt ned til jorden for at udnytte jordvarmen.
14. Efterfølgende kan planterne passes som angivet under "Pasning".
15. Når træerne er mellem 5 og 8 år gamle, har de højde på mellem 1,5 og 2 meter og skal nu gerne begynde at bære frugt.

Stiklingeformering. Mange forsøg på at lave stiklingeformering er endt stort set resultatløse. Derfor er der ingen grund til selv at forsøge.

Podning. Alle podemetoder på nær T-podning har vist gode resultater, idet der podes på frøformerede planter. Især er der gode resultater med chip budding og kopulation. Derimod er der ikke gode resultater med at pode på rodsrud. Man kan forvente frugter på træerne ca. tre år efter podningen.

Køb af pawpaw-træer.

De frøformerede pawpaw-træer er typisk et år gamle, og de er billigere end de podede. Da de frøformerede træer ikke er kloner af deres forældre, kan man ikke garantere for frugtens kvalitet. Men der dog en vis lighed, og vil man købe frøformerede træer, er det bedst at købe de træer, hvor forældrene har haft de ønskede kvaliteter. Da de frøformerede træer ikke er hinandens kloner, vil de altid kunne bestøve hinanden.

De podede pawpaw-træer er typisk 2 år gamle, og de er naturligvis dyrere end de frøformerede. Da de er kloner af moderplanten, kan man garantere for kvaliteten. Skal planterne bære frugt, er det hensigtsmæssigt at købe mindst to forskellige sorter, idet man så er sikker på, at de ikke kan være hinandens kloner. Ønsker man samme sort, må planteskolen garantere, at de ikke er kloner. (Det er ikke tilstrækkeligt, at de ikke har samme moderplante, idet der jo kan ligge et eller flere slægtsled imellem). Køb aldrig barrudsplanter – kun planter i en beholder, og den skal være lang, så der er plads til plantens pælerod.

Links:

canada-gardens.com/2pawpaw.html

www.petersonpawpaws.com/

www.hort.purdue.edu/newcrop/nexus/Asimina_triloba_nex.html

www.ohiopawpaw.com/

<http://www.tux.org/~tbr/pawpaws/>

http://www.flora-toskana.de/onlineshop2/product_info.php?products_id=1912